

FFF

RAFA GIL

Alfonso Rus, alcalde de Xàtiva des del 1995, va iniciar-se en política de molt jove. Després d'un breu trànsit per Aliança Popular i una tasca reeixida al capdavant de l'Agrupació Independent de Xàtiva (AIX), és amb el PP que ara és batlle, president de la Diputació de València i màxim responsable provincial del

“Mariano Rajoy no és ximple!”, exclamava fa poc Alfonso Rus, alcalde de Xàtiva (Costera) i president de la Diputació de València i del PP provincial. “Quan a Rajoy li faltava una pesseta per al duro, li la posà Camps”, deia, tot recordant el tens congrés estatal del 2008, quan el suport del valencià esdevingué clau en la reelecció del gallec.

Rus no és un polític corrent. En absolut. No tant perquè l'encise l'ostentació –posseeix un Ferrari que el seu partit li ha recomanat de no traure del garatge– o perquè sempre haja assegurat que el seu veritable desig, per damunt de tot, és presidir algun dia el València CF. Allò que realment distingeix Rus de la resta de polítics és la incapacitat de destriar què ha de dir i què no. Com si un dels hemisferis del seu cervell no acabara de rutllar, li falla el discerniment.

Precisament poc abans del conclave popular del 2008, en un acte amb militants valencians a què va acudir Rajoy, Rus va detallar una conversa privada –i molt obseqüent– que feia malbé la imat-

Butlla a la ciutat dels papes

Alfonso Rus governa Xàtiva de fa 16 anys. Els seus excessos verbals l'han convertit en un gran referent del PP valencià: és cap provincial del partit des del 2004 i president de la Diputació des del 2007. No hi fa res que insulte o que ridiculitze els seus mateixos votants. Com Rita Barberà a València, Rus també sembla etern.

ge del partit, i de quina manera. “El president Camps em va dir: ‘Vull els avals demà mateix. Si els tens, continuaràs; si no, no.’ I l'endemà mateix ja teniem tots els avals signats en favor teu!” Com a president provincial que era, havia de garantir que cap dels compromissaris

valencians no avalaria un altre candidat que no fora Rajoy. Eren dies en què Juan Costa sonava com a possible alternativa, i calia barrar-li el pas com fora.

Rus deixà els estudis a 13 anys, però ara que n'ha fet 60 i que presenta un currículum ple d'honors, es vanta davant els

partit. Famos per la seua loquacitat, és el principal reclam dels mitings populars. La seua esposa, Begoña Ricart, regenta la botiga Russini, que importa roba de la Xina amb disseny italià. Dalt, amb ulleres, Rafael Betoret, l'única persona del seu entorn tacada per la corrupció: va rebre regals de la trama Gürtel.

més joves d'haver arribat on ha arribat sense passar pel batxillerat. Gerent d'una empresa de mobles i propietari d'una cadena d'electrodomèstics, des del 2003 també fa compatible la política amb un negoci de roba xinesa i disseny italià que ha anomenat Russini, al bell mig de la capital de la Costera.

Tot i no encaixar ben bé en el patró de la dreta local, el seu torrent verbal l'ha convertit en un triomfador de la política. A Aliança Popular (AP) i el Centre Democràtic i Social (CDS) no va reeixir, però al capdavant de l'Agrupació Independent de Xàtiva (AIX, unes sigles que remetien a la fonètica amb què els oriünds pronuncien la vila, *Aixàtiva*) es va quedar a la porta de l'alcaldia, alhora que va deixar el PP amb un sol regidor. José Luis Olivas –ara president de Bancaixa– i Vicente Sanz –secretari general de Ràdio Televisió Valenciana destituït per presumpte assetjament sexual– el van fitxar per al PPCV el 1994, i Mariano Rajoy hi va actuar com a padrí, una fita de què Rus sovint presumeix per tal d'atorgar-se encara més protagonisme.

El 1995, només d'accedir a l'alcaldia i aprofitant una visita del príncep Felip a Xàtiva, va proposar que el borbó demanara disculpes als veïns per la crema de la ciutat ordenada l'any 1707 per Felip V –qui també rebatejà la vila com a Colonia Nueva de San Felipe–, un gest que Rus pensava compensar amb el capgirament el quadre del monarca que penja a l'inrevés des que el 1943 el *condemnara* així Carlos Sarthou, conservador del Museu Municipal. Els xativins, però, van negar-se per unanimitat a l'oferiment de Rus, que havia proclamat que “el príncep Felip regnarà com a Felip VI, i fora bo que aleshores el quadre de Felip V ja no continuara cap per avall”.

Més recentment, el 2008, qui no va voler esmenar la història fou Rus mateix, que amb motiu de la llei de la memòria històrica patrocinada pel PSOE es va negar a retirar el títol de fill adoptiu i de batlle honorari al general Francisco Franco, qui també manà de bombardejar Xàtiva el 1939. “No vull mirar cap enrere. A més, no sé què és el franquisme; aleshores jo treballava”, va contestar a

l'oposició, integrada pels socialistes i el Bloc. “Ara bé, com que us entesteu tant a mirar endarrere, us propose de retirar tot allò a Franco si accepteu que de la plaça del País Valencià en diguem de la Comunitat Valenciana. Ho solucionem en un minut, mireu si és fàcil! Us agrade o no, el País Valencià és il·legal. És clar?”

Rus rebutja qualsevol lligam cultural entre catalans i valencians. El febrer del 2005 va convidar els membres de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua –pactats entre el PP i el PSPV, i que acabaven d'aprovar un dictamen favorable a la unitat de la llengua– a “anar-se'n a Catalunya i desenvolupar allà la seua feina”, i l'abril del 2009, durant un míting a la seua població, va titllar de “gilipollas” els professors “que diuen *aleshores* i *gairebé*”, alhora que criticava la campanya d'alguns docents valencians contra el conseller d'Educació, Alejandro Font de Mora, el retrat del qual havia aparegut invertit en alguna ocasió: “No els hem de permetre cap gust, a aquells que voldrien posar-nos cap per avall... Hem de rematar-los! Rematem-los!” Unes injúries que

el jutge no va considerar constitutives de delictes. L'excusa de l'alcalde era "un insult momentani enmig del fragor de la batalla". L'obsessió de Rus amb el professorat inclou l'universitari: en un acte de Noves Generacions, el 2004, va qualificar de "chupópteros" i de "membrillos" els mestres de la de València.

De fet, els mítings són per a Rus la millor manera de descarregar l'adrenalina. En un altre va acusar els músics de les bandes locals de ser "més rojos que un titot", uns "fills de puta" que va enviar "a tocar la figa de sa mare". I a la veïna Benigànim, fins i tot es vantà d'enganyar el poble: "Allà on no governem, hem de crear la il·lusió de fer-ho", digué, exemplificant-ho amb un episodi personal: "Vaig dir-los que duria la platja a Xàtiva i s'ho van creure! Si jo mane, duré la platja! I s'ho creuen, els molt burros! I van votar-me!" Els documents sonors pengem avui a tot de planes d'internet.

Se sent un líder –"enguany, per Nadal, no vindrà el pare Nadal, sinó el pare Rus", va reblar el desembre del 2008, en anunciar un lliurament de furgonetes per part de la Diputació–, una persona sense la qual, i així ho ha dit, "a Xàtiva encara aniríem amb burro". Se sent tan fort que va passar de ser un ultra de Zaplana a un de Camps, com qui no vol la cosa. Va lloar el primer infinitament, i ha excusat el segon fins i tot quan ha demanat disculpes: quan Camps va matisar les seues declaracions sobre el desig del socialista Àngel Luna de veure'l assassinat a una cuneta, Rus va afirmar que ell no haguera demanat perdó, "però el president és d'una altra pasta i sí que ho ha fet".

Rus mai no es fa enrere. L'any passat, quan la Diputació vetà unes imatges de la mostra "Fragments" –organitzada per la Unió de Periodistes al MuVIM– perquè feien referència al *cas Gürtel*, el president de la corporació provincial va refugiar-se en la "llibertat d'opinió" i en el fet que "les exposicions són exposicions, no política".

I això que ell és dels pocs capítosts del PPCV no tacats encara per la corrupció... Per bé que el seu cap de protocol, el dandi Rafael Betoret, sí que ho està: quan fou cap de premsa de la Conselleria de Turisme, li van regalar onze vestits, quatre americanes, uns pantalons i dos abrics que, en total, costaven 13.499 euros.

Victor Maceda

El somni d'Alfonso Rus era una Xàtiva amb el doble d'habitants i homologable a qualsevol gran ciutat. Hi ha fomentat la construcció tant com ha pogut per a arribar a 50.000, però amb prou feines sí en té 30.000. Aquesta obsessió ha despersonalitzat una vila històrica com poques.

Versalles, on comença l'horta i acaba el secà

A bans de vendre mobles i rentadores a dojo, Alfonso Rus fou promotor d'espectacles. L'afecció musical, de fet, l'ha acompanyat sempre. De ben jove ja tocava la bateria al grup local Luis XV, tota una premonició del futur que l'esperava. A 44 anys Rus va ser escollit alcalde de Xàtiva, i des d'aleshores que mira de convertir la ciutat en el seu Versalles particular. I si Lluís XV fou *el Ben Amat*, ell també s'hi sent: els resultats electorals municipals entre el 1995 i el 2007 l'omplen de raons –amb un 47%, un 58%, un 53% i un 51% dels vots a favor seu, considera que té mans lliures per a desenvolupar què vulga. És el rei.

Xàtiva és al bell mig de les comarques centrals valencianes, però el seu pes històric no va de bracet del demogràfic. Les capitals de la Ribera Alta, la Vall d'Albaida, la Safor i l'Alcoià –totes en un radi de trenta quilòmetres– superen de llarg els 30.000 habitants de Xàtiva. Alzira en té 45.000; Ontinyent, 38.000; Gandia, 80.000; i Alcoi, 63.000. De ben poc ha servit la política expansionista d'un Rus que somniava una capital de la Costera de 50.000 persones.

Amb aquesta fita, va mancomunar interessos amb la constructora Llanera, referent indiscutible del *boom* urbanístic del País Valencià abans de la crisi econòmica. Situada a només set quilòmetres de Xàtiva, el *crash* de l'empresa dels germans Gallego, l'any 2007, va escaure's de ple amb l'aturada del creixement

de Xàtiva, que els set anys anteriors havia passat de tenir 25.000 habitants a tenir-ne 30.000, sobretot gràcies a la repoblació del nucli antic amb immigrants. Avui fins i tot se situa una mica més avall d'aquesta tanca psicològica. I això que és fàcil de trobar tot de pisos i bungalows en venda de cap a cap de la població.

L'horta que fitava amb el secà i que va cantar Raimon resulta avui molt menys variada i productiva. Els tarongers i les plantacions d'all tendre gairebé monopolitzen la que encara queda. Els polígons industrials se n'han menjada molta –per bé que bona part de les naus sempre han estat buides–, i les sèquies, com més va més semblen una antigalla. El reg per goteig les ha dutes a l'abandó.

Llanera, que té la seu en un d'aquests polígons, no sols ha construït urbanitzacions diverses, sinó també aparcaments com els de les places de la Bassa i de Sant Jaume. Al primer van trobar restes arqueològiques que l'ajuntament no va voler investigar, i el segon, acabat ara fa més d'un any i amb 72 places a preu d'or –"als veïns no els importa pagar-ho", ha dit Rus–, encara no ha estat obert.

Però no sols Llanera s'ha beneficiat de la reclassificació de terrenys a Xàtiva. El Ministeri de Foment espanyol, mitjançant l'Administrador d'Infraestructures Ferroviàries (ADIF) i la immobiliària Renfurbis –dominada per Banesto i ACS–, també n'ha tret profit. Al costat de l'estació de Renfe, allà on hi havia